

پژواک قتل عام مکزیکی

مقاله زیر در روزنامه "مبارزه طبقاتی" در نروژ به چاپ رسید. قتل و عام در مکزیکی از جنبه‌های زیادی دارای اهمیت است، ولی دو جنبه از آن خود را بخوبی نشان می‌دهد. جنبه اول آن ابعاد وسیع جنبش دانشجویی را نشان می‌دهد که از پتانسیل بالایی برخوردار بود و مرزهای کشورها و قاره‌ها را در هم نوردید و انسان‌ها را به هم نزدیک کرد. با توجه به اینکه در آن زمان وسایل ارتباط جمعی به اندازه زمان حال تکامل پیدا نکرده بود.

نکته دوم مبارزه برای نگهداشتن یاد مبارزان راه آزادی و تلاش انسان‌هایی که برای فراموش نکردن اینگونه جنایات و به محاکمه کشاندن مسببین آن با ایجاد سمینارها و مراسم تلاش می‌کنند. لازم به تذکر است که تاریخ این مقاله دوم اکتبر 2018 است و توسط هانس یاکوب اوهدلیک، استاد دانشگاه جنوب نروژ و عضو گروه تحقیق "فلسفه رادیکال" در ادبیات نوشته شده است.

پژواک قتل و عام مکزیکی

" آنها خیلی هستند. پیاده می‌روند، با خنده. دانشجویان جوان دست در دست هم از میان ملکور اوکامپو¹، لارفورما²، خوارز³، پنجم مه⁴، می‌گذرند، آنها با همان نشاطی که چند روز پیش به تیولی⁵ رفته بودند تظاهرات می‌کردند، دانشجویان جوان بدون نگرانی نمی‌دانند که فردا، یا دو روز دیگر، و یا چهار روز دیگر بعد از اینکه هدف گلوله‌ها قرار گرفتند، در زیر باران باد کرده در خیابان‌ها دراز کشیده قرار خواهند گرفت. " النا پونیاتوسکا⁶، " شب تلاتولکو⁷ (1971)"

دوم اکتبر 1968 Mé-xi-co Li-ber-tad، !Mé-xi-co Li-ber-tadj! " مکزیکی - آزادی ". شعارها با نظم خاصی از طرف هزاران تظاهرکننده داده می‌شود، اما بعد از مدتی صدای شعارها در سرو صدای هلیکوپترها خفه می‌شود. هوا از دود پر می‌شود. صدای تیراندازی را می‌توان شنید. گلوله‌ها از هر طرفی شلیک می‌شوند، و وحشت گسترش پیدا می‌کند، این چنین ما می‌توانیم از روی نوار بشنویم: " آنها به همه ما شلیک می‌کنند، " من زخمی شدم. به یک دکتر زنگ بزنید، من ... هستم."

تظاهرات در ماه ژوئیه 1968 آغاز شد و بعداً وسیعتر گردید. اینجا دانشجویان در مکزیکوسیتی با خودروهای زرهپوش پلیس مواجه شده‌اند.

اساس آمار تظاهرکنندگان صدها نفر کشته شدند. بعداً معلوم گردید که ارتش مکزیک تک تیراندازان خود را در بالای ساختمانهای مجاور قرار داده بود و سربازان خود را قاطی تظاهرکنندگان کرده بود. سی سال بعد از قتل و عام مقامات مکزیک برگشتند به همان ادعاهای سابق خود مبنی بر اینکه دانشجویان خودشان تیراندازی را آغاز کرده بودند. لوئیز اچه وریا⁸ - وزیر کشور در سال 1968 و بعداً رئیس جمهور - به علاوه اعتراف کرد که عملیات از طرف مقامات طرح ریزی شده بود، اما نه او و نه کسی دیگری از مقامات محکوم نگردیدند.

"من دیگر همان شخص قبلی نیستم" دانشجوی روانشناسی و نویسنده لوئیز گونزالس دی آلبا⁹ در " La noche de Tlatelolco" صحبت می کند که یک مجموعه از شهادت شواهد عینی است که نقش خیلی مهمی را بر علیه ادعاهای رسمی دولتی درباره واقعه مزبور بازی کرده است.

" همه ما الان جور دیگری هستیم. برای ما دو مکزیک وجود دارد، یک مکزیک قبل از جنبش‌های دانشجویی و یک مکزیک دیگر بعد از 1968 بود. تلاتلولکو شکافی است بین دو ملت."

الآن پنجاه سال از جنبش‌های دانشجویی در یک سری از کشورها که 1968 را به یک سال انقلابی تبدیل کرد، می‌گذرد. در مکزیک تظاهرات در بزرگترین دانشگاه پایتخت¹⁰ دانشگاه ملی خودمختار مکزیک و انستیتو ملی پلی‌تکنیک¹¹ شروع شد، جایی که دانشجویان خود را بخشی از جنبش بین‌المللی با شاخه‌هایی در برکلی، برلین، بوگوتا، شیکاگو، لوس‌آنجلس، پراگ، پاریس، سانپائولو- و ویتنام در نظر می‌گرفتند. شاید از همه بزرگتر نفوذ کشور همسایه، کوبا، بود: رادیکالیسم در انقلاب کوبا در سال 1959 مکزیک‌ها را به یاد انقلاب خودشان انداخت که چگونه

آن انقلاب در 1910-1920 خشکیده و در رشوه خواری و اختناق در "حزب انقلابی نهادی"¹² که از سال 1929 کشور را هدایت کرده بود، نهادینه شد.

- "همه دانشجویان باشرم و حیا در زندگی، امروز انقلابی هستند."¹³ شخص اینها را می‌توانست بر روی روزنامه‌های دیواری در دانشگاه او نام¹⁴ در سال 1968 بخواند.

در توالت‌ها اسامی روسای پلیس منفور Luis Cueto و Raúl Mendiola نوشته شده بود، در حالی که سالن اجتماعات با اسامی انقلابیونی مانند کشیش رادیکال و چریک کامیلو توررز¹⁵ و ارنستو چه گوارا نامگذاری شدند. دانشجویان با پلاکاردهایی از "چه" و نمادهای ملی قرن 19 مانند میگوئل هیدالگو¹⁶ و بنیتو خوارز¹⁷، قهرمانان انقلابی مثل پانچو ویلا¹⁸ و امیلیانو زاپاتا¹⁹، به اضافه رهبر زندانی اتحادیه کارگری کارگران راه آهن، دمتریو واللو²⁰، وارد خیابان‌ها شدند. شعارهای کوبائی-

- Venceremos, Hasta la Victoria Siempre

همراه با نقاشی‌های رنگین هنری مردمی از مکزیکی‌هایی که روی زمین قرار دارند و سربازان به آنها لگد می‌زنند، در حالی که پیام "پلیس و ارتش فرزندان خود را می‌کشند"، فریاد زده می‌شد.

روز بعد: سوم اکتبر سربازان مکزیکی از یک گروه مردان جوانی که روز قبل از قتل و عام، که به قتل و عام تلاتولکو معروف شد، دستگیر شده بودند، نگاهی می‌دهند.

المپیک مکزیک در اکتبر 1968 چهارچوب مخصوصی را در حول و حوش شورش دانشجویی ایجاد می‌کند، المپیکی که خیلی‌ها آن را بدلیل درود "قدرت سیاه" تومی اسمیت و جان کارلوس بر روی سکوی مدال بخاطر دارند، اما مکزیک‌ها آن را بدلیل دیگری بخاطر دارند.

کشور در سی سال رشد اقتصادی قوی را از سر گذرانده بود، و مقامات مکزیک می‌خواستند این "معجزه مکزیک" را با یک آرایش خیلی گران به جهانیان نشان بدهند. ثروت ایجاد شده با این حال در دست‌های نخبگان و اعضای حزب Pri ، افتاده بود. دانشجویان درخواست اصلاحات دمکراتیک کردند. تظاهرات در ماه جولای 1968 شروع شد اما در ماه آگوست تظاهرات گسترش وسیعی پیدا کرد و زود به زود تظاهرات انجام می‌گرفت، طوری که تعداد زیادی از کارگران و بیکاران به آن می‌پیوستند. " ما المپیک نمی‌خواهیم، ما انقلاب می‌خواهیم."

به گفته کارلوس مونسیوایس²¹ ، روشنفکر برجسته مکزیک، نسل 1968 همین که شروع به درخواست مشخص کرد، از جمله انحلال پلیس منفور ضد شورش²² ، در حال شکل‌گیری بود.

رئیس جمهور گوستاوو دیاز اورداز²³ چگونه واکنش نشان داد؟ با متهم کردن تظاهرکنندگان به اینکه آنها به سخاوت دولت مکزیک وقعی ننهادند، به اینکه در اندازه‌های ایده‌آل‌های انقلاب مکزیک مبنی بر قربانی کردن خود برای جامعه زندگی نکردند، و او همچنین شبه کمونیست را بلند کرد: دانشجویان تروریست بودند، از طرف شوروی و کوبا حمایت مالی می‌شدند و رئیس جمهور معتقد بود که می‌داند که " قدرتهای تاریک و بیگانه برای پخش ناآرامی، انارشی و بی‌نظمی در نظم ملی تلاش می‌کنند."

سربازان موهای یک دانشجوی دستگیر شده بعد از قتل و عام را میزنند و اینطور وانمود شد که این دانشجویان بودند که ابتدا به سربازان حمله کردند.

اما الآن او خودش دستش را سخاوتمندانه دراز می‌کند با امید به اینکه دستش از طرف " میلیون‌ها دست مکزیکی" که خواهان برقراری مجدد آرامش و نظم هستند، مورد استقبال قرار بگیرد. چند روز بعد دانشجویان به این درخواست رئیس جمهور با تظاهرات زیر بالکن رئیس جمهور پاسخ دادند، در حالی که دانشجویان پلاکاردی را حمل می‌کردند که رئیس جمهور را که دستش را بشکل سلام نازی ها دراز کرده است نشان می‌دهد، در حالی که شعارهای دانشجویان مثل تگرگ میبارید:

" توئی که دهانت گشاد است، بیا روی بالکن، دست دراز شده‌ات کجا است؟²⁴"

به گفته مونسویوایس ترس مردم شروع به ریختن کرد و به خنده و تمسخر تبدیل شد، چیزی که نشان از یک شورش واقعی و اصیل دارد. مردم تهدیدات و استراتژی مقامات دولتی را به تمسخر می‌گرفتند. در روز 27 اوگوست 300000 نفر در تظاهرات شرکت کرد.

دوم اکتبر 1993 بمناسبت 25- سالگرد قتل و عام بنای یادبودی در میدان تلاتولکو²⁵ بر پا می‌شود. لیست دانشجویانی که به قتل رسیدند بر روی سنگ بنا حک شده بود و در انتهای لیست یک بیضی بود با جمله " ... و تعداد زیادی دیگر که ما نه اسامی آنها را داریم و نه سن و سالشان را."

و بعد از آن سومین مصرع از شعر " روزاریو کاستلانوس²⁶" بنام " بیاد تلاتولکو" که به این شکل واقعه را توضیح می‌دهد:

این کیه؟ آنها کی هستند؟

هیچکس. روز بعد: هیچکس.

صبح بعد تلاتولکو تمیز شسته شد،

تیتز اصلی روزنامه‌ها در آن روز اعلام هواشناسی بود.

و در برنامه تلویزیون، رادیو، سینما، هیچ تغییری ایجاد نشد،

هیچ پخش فوق العاده‌ای،

حتی یک دقیقه سکوت در طول ضیافت (برای اینکه ضیافت کماکان ادامه دارد.)

ضیافت ادامه داشت، و هنوز ادامه دارد، اما هر سال قتل و عام با اجتماع و تظاهرات در برابر بنای یادبود میدان تلاتولکو برگزار می‌گردد، که مدتها قبل از دوم اکتبر 1968 از یک قدرت نمادی برخوردار بود: در همین میدان بود که فاتح اسپانیایی، هرنان کورتس²⁷ آخرین پیروزی بر مکزیکی‌ها را در سال 1521 بدست آورد، و اینچنین اساس ملت مکزیکی نهاده شد، آنطور که ما از روی بنای یادبود دیگر می‌خوانیم: " آن نه یک پیروزی بود و نه یک شکست. آن تولد دردآور مردم مرتیسو²⁸ بود که امروز مکزیکی است."

زمین آغشته به خون بود، و آن تولد دردآور کماکان قدرت تکرار دارد، برای اینکه در دوم اکتبر 2014 تعداد 43 نفر از دانشجویان معلمی مدرسه آیوت زیناپا²⁹ در حالی که در راه رفتن به مراسم سالیانه تلاتلولکو بودند به گروگان گرفته شدند و به قتل رسیدند. شواهد زیادی نشان می‌دهد که ارتش و پلیس در این واقعه دست داشتند.

هنرمند آرژانتینی مارسلو برودسکی³⁰ طی اولین مراسم نمایش عکس خود در اروپا می‌گوید: "اگر مسبب قتل و عام تلاتلولکو محکوم شده بودند این واقعه نمی‌توانست اتفاق بیفتد". نمایش عکس او با عنوان "1968- آتش ایده‌ها" عکسهای تفسیر شده تظاهرات 68 در اروپا، تلاتلولکو و خیلی جاهای دیگر است. او ادامه می‌دهد: "گذاشتند که اتفاق بیفتد، و بنابراین آیوت زیناپا اتفاق افتاد."

در دسامبر آندرس مانوئل لویز اوبرادور³¹ رئیس جمهور مکزیک می‌شود. اینکه این واقعه (انتخاب لویز اوبرادور، مترجم) چقدر می‌تواند یک راه جدیدی برای مکزیک باشد هنوز زود است درباره آن چیزی گفت، اما شنیدن سخنان او در حالی که النا پونیاتوسکا را در کنار خود داشت به دانشجویان امروز در میدان تلاتلولکو قول دوران جدیدی برای مکزیک را می‌دهد.

واکنش توده‌ها عظیم است، و بین شعارهای جدید یک شعار خود را برجسته می‌کند:

" ما دوم اکتبر را هرگز فراموش نمی‌کنیم." ³²

مترجم: ناصر پرنیان

¹ Melchor Ocampo

² La reforma

³ Juárez

⁴ Cinco de Mayo

⁵ tivoli

⁶ Elena Poniatowska

⁷ La noche de Tlatelolco

⁸ Luis Echeverría

⁹ Luis Gonzalez de Alba

¹⁰ Universidad Nacional Autonoma de Mexico(Unam)

¹¹ Instituto Politecnico Nacional (IPN)

¹² Partido Revolucionario Institucional, Pri

¹³ Hoy todo estudiante con verguenza es revolucionario

¹⁴ Unam

¹⁵ Camilo Torres

¹⁶ Miguel Hidalgo

¹⁷ Benito Juárez

¹⁸ Pancho Villa

¹⁹ Emiliano Zapata

²⁰ Demetrio Vallejo

²¹ Carlos Monsiváis

²² los granaderos

²³ Gustavo Díaz Ordaz

²⁴ Bocón, sal al balcon, ¿donde esta tu mano tendida?

²⁵ Tlatelolco

²⁶ Rosario Castellanos

²⁷ Hernán Cortés

²⁸ Mestizo

²⁹ Ayotzinapa

³⁰ Marcelo Brodsky

³¹ Andrés Manuel Lopez Obrador

³² Dos de octubre no se olvida